

Frequenter men. iri conuenit eo q̄ non bene
 exponitur termini secundū p̄positionem.
Non oportet semp terminos querere nomine
 exponi. quia sepe erunt termini quibus p̄o
 positum non est nomen.
In omnibus predicatis ad extremā maius re
 duplicatio est ponenda.
Bonum quoniam bonū predicare de iusticia
 falsum est ⁊ non intelligibile.
Oportet facilius sit terminozū expositio oportet acci
 pere nomina que valeant p̄o nominibus ⁊
 orationes p̄o orationibus.
Non oportet arbitrari propter expositionē ali/
 quid accidere incoueniens.
Exempla ponimus: non quod ita sit. sed vt sen
 tiant adiscetes.
Non idē significat: esse nō albū. ⁊ nō esse albū

Secundi priorum.
Et falsis bene sequitur verū. sed ex ve/
 verū. nō ex falso verū: ex vero nihil nisi verū
Ad idem affirmatū vel negatū. nō sequit̄ idēz
Potere quod est in principio: est quādo nō de
 monstrat p̄positū quod fit quattuor modis.
 primo quādo non demonstrat omnino p̄o/
 positū. sc̄do q̄n̄ demonstrat p̄ ignotiora. tertio
 quando demonstrat per ea que equaliter sūt
 ignota. quarto q̄n̄ demonstrat p̄s p̄ posteri⁹
Si cōclusio est falsa: oportet aliquā p̄missarū
 esse falsam.
Elenchus est syllogismus contradictionis.
Cōtingit scire i vniuersali ignorādo i p̄ticulari
Nullum sensibilitū cum extra sensum sū scimus
Scire tripliciter dicitur similiter decipi.
Nihil p̄hibet scire ⁊ decipi circa idem.
Quando extrema conuertuntur: necesse ē me/
 diū conuerti ad vtrūq̄.
Magis eligendū magis fugiendo opponitur.
 et minus minorī.
Magis eligendū est bene agere: q̄ agere. vñ
 magis eligenda est voluntas sine actione:
 quā actio sine bona voluntate.
Dilectio magis eligēda est q̄ cōi⁹. q̄ dilectio
 fit secundū bonā volūtate: ⁊ cōtus s̄m actū
 corporalem.
Omnis concupiscentia ⁊ artes sūt p̄pter hoc
 quod optimū est. i. p̄pter finem.
Omnē quod est sine colera longeuum est.
Exemplum est quando medio extremū inesse

ostenditur per id quod est simile tertio.
Inductio est quando ex omnibus indiuiduis
 extremū ostenditur. inesse medio.
Istantia est. p̄positio cōtraria. p̄positio. nō.
Entimema p̄stat ex hycoibus ⁊ signis. hycos
 est p̄positio p̄pbabilis.
Probabile est quod sc̄it esse factū: vt i plurib⁹
Vnde hycos est. p̄positio: quādo sc̄it esse facta
 vt in plurib⁹ vt odire odietes amare amātes
Silogismus est necessarius: vel probabilis:
 vel demonstrabilis.
Per signa corporis nobis nota. sillogizamus
 dispositiones anime nobis ignotas vt oscu
 dere parientē eo q̄ lac habeat.
Prodiū dicitur esse quod scire facit.
Naturas rerū cognoscere est possibile.
Aristotelis regule hic sunt posite ⁊ verba.
Ex suis duobus libris posteriorum cum
 eius sententia ⁊ doctrina.

Et primo ex libro primo.
Omnis doctrina ⁊ ois disciplina intel/
 lectiua. ex p̄cristenti fit cognitione.
Tam silogismus q̄ inductio per prius notam
 faciunt doctrinam habere.
Exemplum est inductio. i. incompleta. entime/
 ma vero silogismus dicitur. i. perfectus.
Aliq̄ necessaria sūt p̄cognoscere dupliciter. s.
 quia sunt ⁊ quid dicitur per nomen.
Et ē quid sit nominis ⁊ quid rei.
De dignitate oportet p̄cognoscere q̄ est. s.
 vera. **D**e passione quid dicitur per nomen.
De subiecto autem vtrūq̄ p̄cognoscere oportet
 vnde hic habem⁹ q̄ due sunt p̄cognitiones
 ⁊ tria p̄cognita: que sunt subiectus: passio:
 ⁊ dignitas: **I**tem habemus q̄ in qualibet
 scientia oportet p̄supponere subiectus esse
 ⁊ quid significat ipsum. sed de passione nō
 oportet p̄supponere esse. s̄ tñ qd̄ significet.
Omnē de quo contingit aut affirmare: aut ne/
 gare: verū est quia est.
Maior prius conclusionē cognoscitur ⁊ tem/
 pore ⁊ natura minor vero. simul cognoscitur
 tempoze. natura vero prius: conclusio vero
 per se ⁊ non per aliquid mediū cognoscitur
 esse sub vniuersali in maiorī.
Quod aliquis addicat hoc ipsum sc̄it: qd̄ autē
 non ⁊ nescit ipsum. **N**escit enī ipsum in soz
 ma. p̄pria. i. actu: bñ sc̄it ipsū potētia i virtute
Qui sc̄it triangulum habere tres equales duo

bus rectis: hoc scit quid s'm qd: non autem simpliciter: et sic habemus q' est duplex sci/ re. s. s'm quid et simpliciter.

Scire opinamur vnaquodq' simpliciter et nō sophisticō modo: qd ē s'm accidens: cuz cau- sam arbitramur cognoscere ppter quā res est: et quoniā illius causa ē: et non contingit se aliter habere.

Sapientes et insipientes opinant se scire: illi q' dem opinantur et sciunt et causam habent: isti vero minime.

Cuius simpliciter ē scire: hoc impossibile ē se aliter habere.

Scire est per demonstrationē intelligere.

Demonstratio ē silogismus apodicticon. i. faci- ens scire: quoniā in habendo demonstratio- nem scimus.

Necesse ē demonstratiuā scientiā esse ex veris et primis: et immediatis: et prioribus: et notio- ribus: causisq' p'clusionis vbi includit' p'pū

Qd non ē non cōtingit scire: ex quo habem' q' de nō ente non habemus scientiā.

Scientia ē illoz quoz est demonstratio et non ē s'm accidens habere demonstrationem.

Duplicia sunt priora et notiora: aliqua notio- ra et priora quo ad nos: vt illa que sunt prox- ima sensui: sed priora et notiora simplici- ter et s'm naturā sunt q' remotiora sūt a sensu

Tūc scimus cū causas cognoscimus: et priorē si vere cause sunt et notiores nō solū altero modo intelligēdo: sed sciendo quoniā sunt

Remotiora a sensu sunt maxime vniuersalia: proxima sensui sunt maxime particularia.

Ex primis aut ē: qd ex principijs p'prijis ē.

Idem dicit' primū et principiū: ideo q' est ex primis est ex principijs.

Principiū demonstrationis ē ppositio imedia- ta: id est imediatione cause et nō subiecti.

Propositio imediata ē qua nō ē altera prior.

Propositio ē altera pars enunciationis vni- de vno significans.

Dyaletica ppositio ē accipiens quālibet par- tem cōtradictionis indifferenter.

Demonstratiua ē alterā partem determinans scilicet veram.

Enunciatio est oratio quālibet partē cōtradi- ctionis accipiens. s. disunctiue.

Cōtradictio est oppositio cuius secundum se non est medium id est aliqua sp'cies eiusdem

generis non mediat.

Para cōtradictionis que significat aliquid ee de aliquo est affirmatio. q' aut significat al- quid ab aliquo est negatio.

Dissitionē nō cōtingit demonstrare nec ne- cesse ē ipsi quēlibet habere addiscētē sed di- gnitate oportet quēlibet habere ad docendū

Dissinitio est positiō quedā: sed non suppositio

Suppositio dicit aliquid esse vel nō esse: sed dū finitio nō dicit esse vel non esse.

Non est idē. vnitas et esse vnitate.

Non soluz necesse est p'cognoscere prima p'ncipiā aut omnia aut quedam. aut conclusio- nem. sed magis principia q' p'opter vnun- quodq' tale et illud magis: vel v' p'opter qd amamus: illud magis est amatum: sed om- nia posteriora scimus et credimus. p' p'ma. et go illa magis scimus.

Necessariū est magis credere p'ncipijs q' cō- clusioni.

Principiū nihil est notius in veritate. et eo- rum oppositū nihil est motius in falsitate.

Non oē quod scitur per demonstratiōem scitur.

Principia cognoscimus in quantum termi- nos cognoscimus.

Non contingit aliquid demonstrare circulari- ter. nisi in terminis cōuertibilibus et p'prijis

Facile ē demonstrare omnia dicendo hoc est hoc: sed hoc est solum in terminis conuer- tibilibus.

Impossibile est eadē esse priora et notiora sibi ipsis eodē modo.

Scire aut demonstratio est duplex. s. simplici- ter et s'm quid

Ex duabus primis ppositiōib' et trib' termi- nis cōtingit sillogizare.

Uno autez posito siue tertio siue vna ppositio- ne posita nihil cōtingit sillogizare.

Demonstratio circularis est silogismus ex ne- cessariis. et solū fit in p'mo modo p'me figure

Scientia demonstratiua est necessariorum.

Dici de omni est quod non inest. in quodam q- dem sic. et in quodam quidem non neq' qd est aliquando sic. aliquando non sic. vt ani- mal de omni homine. vnde ad dici de omni requiritur vniuersalitas suppositorū vel sub- stantiorū et temporum.

Der se insunt q'cūq' sūt in ratione dicente qd est vt triangulo inest linea et punctus linee.

Substantia eni. i. substantialis essentia eorum est ex his. i. ex lineis: et linea ex punctis que insunt in ratione: dicente quid est.

Et per se quibuslibet eorum que insunt ipsis: ipsa in ratione dicente quid est insunt: ut propria passio per se inest subiecto.

Item per se que non dicuntur de quodam alio subiecto: ut substantia.

Quecumque neutraliter insunt accidentia sunt.

Item per se propter quod inest unicuique aliquid tanquam per causa: quod vero non propter ipsum est: accidens est.

Hic habemus quod quattuor sunt modi dicendi per se: quorum primus et secundus in ingreditur demonstrationem.

Hic habemus quod per se presupponit de omni.

Simpliciter scibilia sunt per se aut sicut inesse predicantibus: aut sicut inesse propter ipsa que sunt ex necessitate. i. propositiones secundum modum di et quarti scibiles.

Universale siue primum dico quod cum sunt de omni et per se est: et secundum quod ipsum est per se: et secundum ipsum idem est ut patet inesse linee: et secundum ipsum.

Universale autem est tunc cum quolibet et primo demonstrat: ut duos rectos habere: unde habemus hic: quod universale predicatum continet in se dici de omni: et per hoc quodales quidem fortasse habet tres equales: duobus rectis sed non primum: sed triangulus primus.

Primum est cui alterum inest per se ipsum: et non ipsum per alterum: Ex istis patet quod sicut per se supponit de omni: sic primum presupponit ipsum per se.

Aultotiens accidit in demonstratione quod universali videtur demonstrari: tamen non demonstrat: et circa hoc tribus modis erramus. Primo cum nihil aliquid sit accipere sub aliquo communi cui primo competit universale: quod hoc cui universale inconvenienter assignatur. Secundo quando est accipere sub aliquo communi multa inferiora: sed tamen illud commune inominatum est quod invenitur in rebus differentibus specie. Tertio quando illud de quo demonstrat aliquid ut universale primum se habet ad id quod demonstratur de eo sicut totum ad partem.

Universale posito subiecto ponitur et remoto remouetur.

Quecumque per se sunt: ex necessitate rebus: bec quidem sunt in eo quod quid est.

Non scitur non potest se alter habere.

Nec per se sunt: necessario sunt in rebus.

Omne quod est: aut per se est aut secundum accidens.

Accidentia non sunt necessaria.

Necessarium est alterum oppositorum semper inesse.

Ex veris semper sequitur ipsum verum.

Ex veris et non demonstrative est syllogizare: ex necessariis autem non sed demonstrative.

Ex necessariis syllogizare proprium est demonstrationis: ergo ex necessariis est demonstratio.

Dupliciter datur instantia de demonstratione opinantibus de demonstrare: videlicet: quod non fit ex necessariis: quia alter contingit esse: ut rationis causa. i. dispositionis.

Ex necessariis contingit necessarium syllogizare: similiter ex non veris: sed ex non necessariis non contingit demonstrare: quia cum mediis ex necessitate est: conclusio erit ex necessitate.

Medio existente ex necessitate: conclusio erit ex necessitate.

De demonstratio est eorum que sunt per se: et non eorum que sunt per accidens.

Accidens contingit non esse. i. per se: propter quod scire est per causam cognoscere.

Duplex est necessitas. i. consequentis et consequentis: consequentis ut est communis demonstrationis. consequentis ut est cuiuslibet syllogismi.

Scire propter quod est per causam scire.

Potest medium propter se ipsum inesse tertio. id est maiori extremi. et primum medio. id est maiori extremitas.

Ex necessitate sunt circa unum quodque genus quatuor per se sunt: et secundum quod unum quodque est.

Syllogismus procedens ex accidentibus non facit scire per se sed per causam propter quod non contingit: ut supra.

Non contingit ex aliquo genere in aliud descendere demonstrare: ut geometria in arithmetica.

Tria sunt necessaria in demonstratione: quorum unum est quod demonstratur. i. conclusio. id est passio que de aliquo demonstratur. hoc est autem quod inest alicui generi per se: aliud est dignitas. i. dignitas autem sunt ex quibus demonstratio Tertium est subiectum cuius passiones et per se accidentia ostendunt demonstratio.

Necessè est medià & vltima in demone ex eo/
dem genere esse.

Quæcumq; non sunt per se accidentia erunt.

Si propositiones sunt vniuersales ex quibus
est silogismus necesse est conclusionem eẽ
perpetuam.

Nec demonstratio: nec scientia corruptibilis
sed perpetuorum est.

Demonstratio omnis est ex his que sunt vni/
uersaliter tã ex parte tẽporis q̃ suppositoꝝ

Diffinitio. vel est principij demonstrationis
vel conclusio. vel tota demonstratio: posi/
tione differens. i. extra formam silogismi.

Forum que sepe fiunt non vt sepe fiunt sed vt
semper sunt demonstrationes & scientie vt
defectus lune.

Nulla demonstratio est ex principijs commu/
nibus: sed ex proprijs & in demonstrabili/
bus & proximis.

Aterum est genus subiectum scientie subalter/
nantis a genere subiecto scientie subalternate

Qui ex superioribus causis magis sciuit: ergo
illa magis & maxime erit scientia.

Difficile est cognoscere si aliquis sciuit vel nõ

Difficile est enim noscere si ex vni^o cuiusq; pn/
cipijs proprijs scimus aut non. quod vere
est scire.

Si ex veris & primis habemus silogismum.
oppinamur scire: sed hoc non est sufficiens
sed oportet esse ex quibus scitur. vt sint pro/
xima primis.

Pincipium in vnoquoq; genere est propo/
sicio necessaria & in demonstrabilis. & scien/
tia cuius est principium.

Geometria non supponit falsa.

Non necesse est esse species ideas: aut vnum
aliquid extra multa. aut demonstratio sit in
mente sed tamen vnum de multis vere di/
cere est necesse. si sit demonstratio quia nisi
hoc scit non erit vniuersale. sed si vniuersale
nõ est. nõ e mediũ querere nec demonstratio

Nulla demonstratio ostensua recipit dignita/
tem negatiuam nisi secundũ qd.

Quelibet demonstratio ducens ad impossibi/
le vitur dignitate affirmatiua quantum sibi
sufficit.

Omnes scientie comunicat fm coia picipia q̃
non cõmunia principia ex quib^o demõstrat

Demonstrantem non est interrogare. propter

id quod oppositorum esse non demonstrat.

Omniqueq; scientia: habet suas proprias inter/
rogationes & responsiones & disputationes

Scientie mathematice sunt alijs certiores & fir/
miores quare magis accipiuntur mathema/
ticialia exempla quam aliarum scientiarum.

Demonstrationes non augentur per media.
sed in post assumendo: & in latius.

Demonstratio quia coniungit dupliciter: vel
quia procedit per effectum. vel per causam
remotam propter quid per causam proximã
& nunq; per effectum.

Planete ex eo q; non sint illant: non sunt pro/
pe sed ex eo q; non sunt prope. non sint illant.

Contingit autem magis & per alterum alterũ
demonstrare: & erit. ppter quid demõstratio.

Sicut negatio est causa negationis & affirma/
tio affirmationis vt non habere pulmonem
est causa non respirãdi. habere respirãdi lo/
quendo de causa proxima sed esse al. vel nõ
esse est causa remota.

Duplex est scire. s. scire quia est. & scire propter
quid est.

In scientijs diuersis sepe dicit vna scientia. p
pter qd vt medicina dicit quod vulnera cir/
cularia tardius sanantur q̃ lõga sed. ppter
qd t^o dicit geometra.

Sciẽtes vniuersale sepe nesciunt ipsũ singulare
figuratũ maxie faciens scire est prima figura.

Coordinaciones predicamentorum non com/
municant. vnde quod est in vna non est in
alia. ex quo habemus quod scientie predica/
mentorum sunt in perinerte.

Proposicio vniuersalis negatiua cuius nullũ
extremorum est in aliquo toto est ppositio
immediata.

Ignorãtia est duplex. s. secũdũ negatiõẽ. & f3
non dispositionem.

Si aliquis sensus deficit necesse est deficere sci/
entiam que est secũdũ illũ sensũ. q̃ etiã im/
possibile est accipere sine sensu.

Aut addiscimus p demõstrationẽ. aut per in/
ductionem.

Demonstratio est ex vniuersalibus. inductio
aut ex his que sunt secũdũ partẽ.

Impossibile est vniuersale speculari. nisi per
inductionem.

Singularium est sensus.

Omnis silogismus est: per tres terminos: &

duas propositiones.

Non contingit ire in infinitum in predicantis nec ascendendo. nec descendendo. vtrobiq; est status.

Initia finitius sumpta non faciunt infinita.

Triplex est predicatio accidentalis. s. subiecti & accidente. accidentis de subiecto. accidentis de accidente.

Cum dico album est lignum. dico q; cui accidit album est lignum.

Que e comparatio principij ad principia: eadem principiatu ad principiatum.

Impossibile e infinita pertransiri.

Saudeant species et idee. s. platonis: monstrari sunt et si sunt nisi ad ratione. i. demonstrationem profunt: demonstrationes enim debuiusmodi non sunt.

Unum de vno predicari e concessum.

Non contingit aliqd scire nisi p demonstratione.

Demonstratio vniuersalis potior est particulari

Affirmatiua potior est negatiua.

Demonstratio offensiuu tam affirmatiua q; negatiua potior est ducente ad impossibile.

Potior est demonstratio que est de esse: q; que est de non esse.

Prius est esse q; non esse.

Certior et prior est scientia que est ipsius quia est et propter quid est q; ille que est alterius horum tantum.

Item certior est que non est de subiecto concreto

Hoc est scientia magis abstrabit minus abstrata.

Item certior est que ex paucioribus q; que ex appositione.

Veritas est substantia sine positione. sed punctus est substantia positionem habens.

Una e scientia que est vnius generi subiecti.

Quecumq; ex primis componuntur. partes et passiones eorum sunt per se.

Alter scientia est ab altera. quarum non sunt eadem principia vel nec ex alterutris neque ex eisdem.

Entis quod est a fortuna: non est scientia per demonstrationem quia nec semper est: nec frequenter.

Vniuersale autem vbiq; est et semper.

Sensus est singulariu. scientia vero vniuersaliu

Vniuersale intellectu: singulare vero sensu per-

cipitur.

Vniuersale non est minus ens q; particulare. sed magis quia ipsum est incorporeale: particulare vero incorporale et ex multis.

In isto libro habemus quod vniuersalia sunt eterna et quod species vero sunt sempter ne.

Vniuersale magis est causa q; particulare: cui enim per se inest aliquid hoc idem ipse est causa

Cognoscens vniuersale cognouit particulare. et non e conuerso.

Impossibile est eadem esse principia omnium filogismorum.

Scientia est necessariorum. opinio vero contingentiu et aliter se habentiu.

Solertia est subtilitas quedam non prospecto tempore medij. scilicet inueniendi.

Secundi posteriorum.

Questiones sui equales numero his quecumq; vere scimus.

Questiones sunt quatuor: quod est: per quid est: si est. et quid est et ille reducitur ad duas. s. ad questionem si est medium et quid est medium.

Causa et medium idem sunt.

Prius in quantum vnum vna est scientia.

Diffinitio est cognitio substantie et ipsius quod quid est.

Impossibile est scire quod quid est et ignorare si est ipsius quod quid est. non e demonstratio

Per omne genus cause contingit demonstrare

Scire opinamur cum causam rei scimus.

Quatuor sunt cause et cetera.

Unum et idem contingit esse quod quid est: et propter quid est: ut si queratur quid est tonitruus dicitur quod est extinctio ignis in nube. et si queratur propter quid tonat. dicitur quod ignis in nube est extinctus: vel extinguitur.

Ambulare post cenam est causa sanitatis: propter non dimittere cibos in ore stomachi.

Medium in demonstratione e ratio primi termini. i. maioris extremitatis.

Interpositio terre inter solem et lunam. est causa eclipsis lune.

Causa et effectus debent esse proportionata vnde eius quod e in fieri. causa debet esse in fieri. quod vero e in facto esse causa debet esse in facto esse.

Sicut se habet linea ad punctum. sic se habet quod